

Fiek Emil (1840-1897)

Wybitny znawca śląskiej flory

Urodził się 23 sierpnia 1840 roku w Ujściu (Usch) w Wielkopolsce, w rodzinie aptekarza Hugo Fieka. Po ukończeniu gimnazjum w Gorzowie Wielkopolskim (Landsberg) postanowił zająć się aptekarstwem i w tym kierunku uczył się w latach 1855-59 w Halle. W roku 1859 zdał egzamin dla pomocników aptekarskich, po czym, pracując jako pomocnik, studiował na Uniwersytecie Berlińskim, gdzie w roku 1865 zdał państwowy egzamin farmaceutyczny.

Przez rok kierował apteką w Arnstadt w Turyngii, następnie przyjechał na Śląsk i pracował kolejno w Świdnicy (Schweidnitz), Dzierżoniowie (Reichenbach) i wreszcie w Mioszowie (Friedland), gdzie ożenił się z córką miejscowego aptekarza i przejął jego aptekę. Już w okresie, w którym pracował jako

pomocnik aptekarski, zainteresował się botaniką, a na Śląsku nowej zachęty do pracy w tej dziedzinie dostarczyła mu znajomość z Rudolfem von Uechtrizem. Przebywając w Świdnicy, Dzierżoniowie i Mioszowie zbadał obszar Zagłębia Wałbrzyskiego, a rezultaty swych badań opublikował w pracy „Flora von Friedland”, zamieszczonej w kilku kolejnych tomach „Abhandlungen der naturforschenden Gesellschaft in Görlitz”.

W roku 1877, ze względu na stan zdrowia żony, sprzedał aptekę w Mioszowie i przeniósł się do Jeleniej Góry (Hirschberg), spodziewając się, że najciekawszym obszarem dla jego badań będą Karkonosze. Przewędrował je aż po najdalsze zakątki, następnie zaś objął swymi badaniami cały obszar Śląska, dokonując w krótkim czasie zaskakująco wielu odkryć. Przy współudziale von Uechtritz opracował na podstawie swych badań wzorcowe dzieło poświęcone śląskiej florie – „Flora von Schlesien” – wydane w roku 1881. W następnych latach na łamach „Jahresbericht der Schlesischen Gesellschaft für vaterländische Kultur” publikowane były uzupełnienia do tego dzieła, które po śmierci von Uechtritz kontynuował Fiek początkowo samodzielnie, a później we współpracy z F. Paxem i T. Schube.

Podejmowane przez niego podróże naukowe zawiadły go do Rosji, Włoch, Szwajcarii, Austrii i na Węgry. Wyniki z prowadzonych tam badań publikował na łamach m.in. „Deutsche Botanische Monatschrift”, „Zeitschrift der botanischen Vereins der Provinz Posen” i „Allgemeine botanische Zeitschrift” Kneuckera. Był członkiem wielu towarzystw naukowych, takich jak Botanische Verein für Thüringen, Botanische Verein der Provinz Brandenburg, Academie Internationale de Geographie Botanique w Le Mans oraz Deutsche Botanische Gesellschaft w Berlinie, na posiedzeniach którego był referentem zagadnień śląskich.

W roku 1880 był jednym z założycieli Riesengebirgsverein, dla którego głównego organu – „Der Wanderer im Riesengebirge” – napisał szereg artykułów. Prezesem tego towarzystwa został w roku 1890, po śmierci Theodora Donata. Mieszkając w Cunnersdorfie (wieś włączona w roku 1922 w obręb Jeleniej Góry) pełnił przez sześć lat obowiązki naczelnika miejscowego urzędu gminnego, należał też do przedstawicielstwa gminy i gminnej rady kościelnej. Po wyczerpujących zajęciach związanych z tymi funkcjami botanika dawała mu radość i wytchnienie. W roku 1887 powrócił z jednej z wycieczek z zapaleniem płuc i 21 czerwca tegoż roku

zmarł. Na jego cześć von Uechtritz jednemu z odkrytych przez siebie gatunków jastrzębca nadał nazwę *Hieracium fieki*.

Ważniejsze prace:

- 1875 – Flora von Friedland in Schlesien. *Abh. naturf. Ges. Görlitz* 15.
- 1878 – Mitteilungen über bemerkenswerte Funde aus der Trebnitzer Gegend. *Öst. Bot. Zeitschr.* 28.
- 1879 – Flora von Friedland in Schlesien. *Abh. naturf. Ges. Görlitz* 16.
- 1881 – Über das Vorkommen von *Crocus vernus* in den Sudeten. *Öst. Bot. Zeitschr.* 31.
- 1881 – Flora von Schlesien, preussischen und österreichischen Antheils. Breslau [mit R. Uechtritz].
- 1882 – Das Knieholz. *Wanderer im Riesengebirge* I, 14.
- 1887 – Beitrag zu den Vegetations-Verhältnissen Oberschlesiens. *Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur* 64.
- 1887-1888 – Resultate der Durchforschung der schlesischen Phanerogamenflora im Jahre 1886. *Ibid.* 64, 65.
- 1888 – Resultate der Durchforschung der schlesischen Phanerogamenflora im Jahre 1888. *Ibid.* 66 [mit F. Pax].
- 1889 – Excursionflora für Schlesien. Breslau.
- 1890 – Über neue Erwerbungen der schlesischen Flora. *Deutsche Bot. Monatschr.* 8.
- 1890-1897 – Resultate der Durchforschung der schlesischen Phanerogamenflora im Jahre 1889. *Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur* 67, 69, 71-74 [mit T. Schube].
- 1892 – Über die Herkunft der Pflanzen des Riesengebirges. *Wanderer im Riesengebirge* 5.
- 1895 – Der Charakterbaum unseres Gebirges. *Ibid.* 150.
- 1897 – Über Pflanzenwanderungen mit besonderer Berücksichtigung des Riesengebirges. *Ibid.* 173, 174.

Źródła:

- Limpricht C. G. 1897. *Jber. Schl. Ges. vaterl. Kultur* 75. Nekrologe. S. 16-18.
- Pax F. 1915. *Schlesiens Pflanzenwelt*. Jena. S. 15 (portret, s. 13).